

● Narodowy Bank Polski wprowadza do obiegu monety z serii „Historia Jazdy Polskiej” przedstawiające Szwoleżera Gwardii Cesarza Napoleona I:

w dniu 1 marca 2010 r.

o nominale **2 zł** wykonaną stemplem zwykłym ze stopu Nordic Gold,

w dniu 3 marca 2010 r.

o nominale **200 zł** wykonaną stemplem lustrzanym w złocie,

o nominale **10 zł** wykonaną stemplem lustrzanym w srebrze.

Narodowy Bank Polski

ma wyłączne prawo emitowania znaków
pieniężnych w Polsce.

Oprócz monet i banknotów powszechnego obiegu NBP emituje także monety i banknoty kolekcjonerskie.

Emisja wartości kolekcjonerskich stanowi okazję zarówno do upamiętniania ważnych historycznych rocznic i postaci, jak i do rozwijania zainteresowań polską kulturą, nauką i tradycją.

Od 1996 roku NBP emituje także dwuzłotowe monety okolicznościowe powszechnego obiegu ze stopu Nordic Gold.

Wszystkie monety i banknoty emitowane przez NBP są prawnym środkiem płatniczym w Polsce.

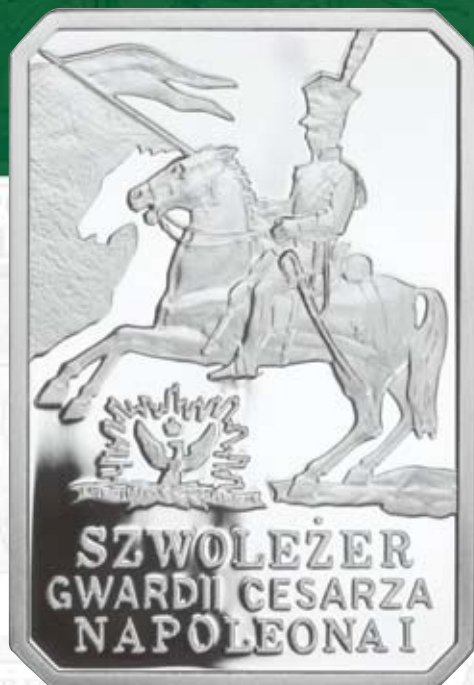
NBP

Narodowy Bank Polski

monety

MONETY EMISJI 2010 MONETY EMISJI 2010

Od 2006 roku NBP emituje serię monet „Historia Jazdy Polskiej”.
Temat „Szwoleżer Gwardii Cesarza Napoleona I”
jest czwarty w tej serii.

Informacje o planie emisji
znajdują się na stronie:

www.nbp.pl/monety

Sprzedaż monet kolekcjonerskich emitowanych przez NBP jest prowadzona wyłącznie w formie aukcji internetowych w serwisie Kolekcjoner pod adresem:

www.kolekcjoner.nbp.pl

 KOLEKCJONER

Monety zostały wyprodukowane
w Mennicy Polskiej S.A. w Warszawie.

Skład i druk: Drukarnia NBP

HISTORIA JAZDY POLSKIEJ

Szwoleżer Gwardii Cesarza Napoleona I

Historia Jazdy Polskiej: Szwoleżer Gwardii Cesarza Napoleona I

● Na początku XIX wieku losy żołnierza polskiego spłoty się z dziejami napoleońskiej Francji. Polacy łączyli z Napoleonem nadzieje na odzyskanie niepodległości i w przyłączeniu się do jego działań militarnych widzieli jedyną szansę realizacji tych planów. Właśnie na fali takich nastrojów doszło do powstania wyjątkowej formacji – 1. Polskiego Pułku Szwoleżerów Gwardii Cesarskiej (*Regiment de Cheval-Légers Polonais de la Garde Imperiale*), jednostki złożonej z Polaków, ale wchodzącej w skład armii napoleońskiej, opłacanej ze skarbu cesarskiego. Dekret o utworzeniu pułku Napoleon wydał 6 kwietnia 1807 roku w Finckenstein (Kamieniec Suski). Na miejsce formowania oddziału i jego pierwszych ćwiczeń wyznaczono Warszawę. Pułk miał być jednostką elitarną – przyjmowano ochotników pochodzących głównie ze szlachty, którzy w umundurowaniu, broni i konie musieli zaopatrzyć się na swój koszt. Dowódcą mianowano pułkownika Wincentego Krasieńskiego, jego zastępcami zostali oficerowie francuscy. Zgodnie z dekretem cesarskim pułk liczył 51 oficerów i 976 szeregowych. Pierwsza kompania była gotowa do wymarszu do Francji w czerwcu 1807 roku. Jej defilada wzbudziła w Warszawie entuzjazm, zwłaszcza, że szwoleżerowie wyróżniali się swym umundurowaniem, wzorowanym na mundurach Kawalerii Narodowej z czasów króla Stanisława Augusta. Doskonale dobrane barwy ich ubioru powodowały, że szwoleżerowie budzili zachwyt wszędzie, gdzie tylko się pojawili, a szczególnie wrażenie wywierali na damach.

● Pułk był wysyłany partiami do Francji, a po wybuchu wojny francusko-hispańskiej 6 czerwca 1808 roku szwoleżerowie rozpoczęli służbę bojową w Hiszpanii, którą przyszło im odbywać w niezwykle trudnych warunkach.

● Do legendy przeszła bitwa na przełęczy Somosierra w dniu 30 listopada 1808 roku – szwoleżerowie poprowadzeni do ataku przez Jana Leona Kozietulskiego dokonali rzeczy niezwyklej – w ciągu 8 minut, pod ciągłym ostrzałem artyleryjskim przebyli 2,5 kilometra górskiej drogi przegrodzonej czterema bateriami armat. Obrónczy pierzchli ogarnięci trwogą, otwierając drogę Napoleonowi na Madryt. Z około dwustu szwoleżerów biorących udział w szarży poległo osiemnastu, a trzydziestu dziewięciu zostało rannych.

● W następnych latach pułk bił się na wszystkich frontach europejskich, uczestnicząc w czterdziestu pięciu bitwach i większych potyczkach w kampaniach: hiszpańskiej (1808), austriackiej (1809), rosyjskiej (1812), saskiej (1813) i francuskiej (1814). Lekkokonni zasłużenie słynęli z waleczności i niesłychanej odwagi. Dzięki swemu charakterystycznemu umundurowaniu rozpoznawani byli przez wszystkich żołnierzy przeciwnika, którzy, jeśli tylko mogli, unikali starcia z polskim pułkiem gwardii. Nawet Kozacy, budzący grozę wśród żołnierzy Wielkiej Armii, woleli schodzić im z drogi.

● W listopadzie 1809 roku na mocy rozkazu cesarskiego szwoleżerowie zostali uzbrojeni w lance. Od tego czasu formację oficjalnie nazywano

Pułkiem Szwoleżerów-Lansjerów Gwardii, a polscy lekkokonni stali się mistrzami we władaniu tą bronią.

● Jednym z głównych zadań szwoleżerów – poza bezpośrednim udziałem w walce – była ochrona osoby cesarza. Codziennie wystawiali szwadron służbowy, który pełnił całodobową służbę eskortową lub wartowniczą. To im Napoleon zawdzięczał trzykrotne ocalenie w kampanii rosyjskiej 1812 roku i podczas walk we Francji w 1814 roku.

● Po klęsce Napoleona i kapitulacji Paryża, bronionego także przez szwoleżerów, pułk powrócił do kraju i wkroczył 8 września 1814 roku do Warszawy. Jednostkę ostatecznie rozwiązano 16 lutego 1815 roku.

● Ostatnim akordem epopei napoleońskiej była jednak służba szwoleżerów w ochotniczym Szwadronie Elby, towarzyszącym Napoleonowi na wygnaniu. Właśnie oni stanowili załóżkę nowej armii cesarskiej, przy pomocy której Napoleon próbował odzyskać władzę. Kres marzeniom położyła klęska pod Waterloo 18 czerwca 1815 roku.

● Szwoleżerowie zapisali się w historii Polski jako nieustraszeni, wierni do końca, najwaleczniejsi z walecznych, a jednocześnie szykowni i pełni fantazji.

● W czasach II Rzeczypospolitej tradycję 1. Polskiego Pułku Szwoleżerów Gwardii Cesarskiej kontynuował 1. Pułk Szwoleżerów Józefa Piłsudskiego.

Witold Głębowicz
Muzeum Wojska Polskiego w Warszawie

MONETY EMISJI 2010 MONETY EMISJI 2010 MONETY EMISJI 2010

NOMINAŁ 200 ZŁ

metal Au 900/1000 ■ stempel lustrzany ■ średnica 27,0 mm
masa 15,50 g ■ wielkość emisji (nakład) 10.500 szt.

AWERS: Z lewej strony, u góry, wizerunek orła ustalony dla godła Rzeczypospolitej Polskiej. Po prawej stronie orła, u góry, oznaczenie roku emisji: 2010. Pod orłem, z lewej strony, napis: 200/ZŁ. Z prawej strony stylizowane wizerunki elementów umundurowania i uzbrojenia szwoleżera: lancy z proporczykiem, szabli, karabinka, ładownicy z wizerunkiem orła, oraz pistoletu. Po prawej stronie zarys czapki z kokardą i kitą. Pod lewą łapą orła znak mennicy: M/W.

REWERS: Centralnie, na tle stylizowanego fragmentu wizerunku szwoleżerów na koniach, stylizowany wizerunek trzymającego lancę z proporczykiem szwoleżera na koniu. U dołu napis: SZWOLEŻER/GWARDII CESARZA/NAPOLEONA I. Poniżej stylizowany wizerunek orła z płomienia od trąbki pułku szwoleżerów.

Projektant monety: **ANDRZEJ NOWAKOWSKI**

NOMINAŁ 10 ZŁ

metal Ag 925/1000 ■ stempel lustrzany
■ długość 32,0 mm ■ szerokość 22,4 mm
masa 14,14 g ■ wielkość emisji (nakład) 100.000 szt.

AWERS: Na tle zarysu stylizowanego wizerunku orła napoleońskiego, u góry, z lewej strony, wizerunek orła ustalony dla godła Rzeczypospolitej Polskiej. Nad orłem oznaczenie roku emisji: 2010. W środku stylizowane wizerunki elementów umundurowania i uzbrojenia szwoleżera: czapki, pistoletu, karabinka, czapraka i siodła. U dołu napis: RZECZPOSPOLITA/POLSKA 10 ZŁ. Pod lewą łapą orła znak mennicy: M/W.

REWERS: Centralnie, stylizowany wizerunek trzymającego lancę z proporczykiem szwoleżera na koniu. Poniżej, z lewej strony, stylizowany wizerunek orła z płomienia od trąbki pułku szwoleżerów. U dołu napis: SZWOLEŻER/GWARDII CESARZA/NAPOLEONA I.

Projektant monety: **ANDRZEJ NOWAKOWSKI**

MONETY EMISJI 2010 MONETY EMISJI 2010 MONETY EMISJI 2010

NOMINAŁ 2 ZŁ

metal stop CuAl5Zn5Sn1 ■ stempel zwykły ■ średnica 27,0 mm
masa 8,15 g ■ wielkość emisji (nakład) 1.400.000 szt.

AWERS: Wizerunek orła ustalony dla godła Rzeczypospolitej Polskiej. Po bokach orła oznaczenie roku emisji: 20-10, pod orłem napis: ZŁ 2 ZŁ. W otoku napis: RZECZPOSPOLITA POLSKA, poprzedzony oraz zakończony sześcioma perełkami. Pod lewą łapą orła znak mennicy: M/W.

REWERS: Centralnie, na tle stylizowanego fragmentu wizerunku szwoleżerów na koniach, stylizowany wizerunek trzymającego eponeję szwoleżera na koniu. U góry półkołem napis: SZWOLEŻER GWARDII CESARZA. U dołu półkołem napis: NAPOLEONA I.

NA BOKU: ośmiokrotnie powtórzony napis: NBP, co drugi odwrócony o 180 stopni, rozdzielony gwiazdkami.

Projektant rewersu: **ANDRZEJ NOWAKOWSKI**
Projektant awersu: **EWA TYC-KARPIŃSKA**